

Dunakanyarkult

A Dunakanyar helytörténete

[Verőce](#)

[Kismaros](#)

[Nagymaros](#)

[Zebegény.](#)

[Szob](#)

[Szentendre](#)

[Visegrád](#)

[Esztergom](#)

2021. június 13. 18:46 - [fabiane](#)

A Prédikálószerkekre hidraulikus energiátárolót terveztek

Kilátás a Prédikálószerkekről, 1929 (Fortepean/Schermann Ákos)

A Visegrádi-hegység szép kilátást nyújtó magaslatát az 1800-as évek végétől látogatták. Az 1900-as évek végét épp, hogy csak megúsza egyben...

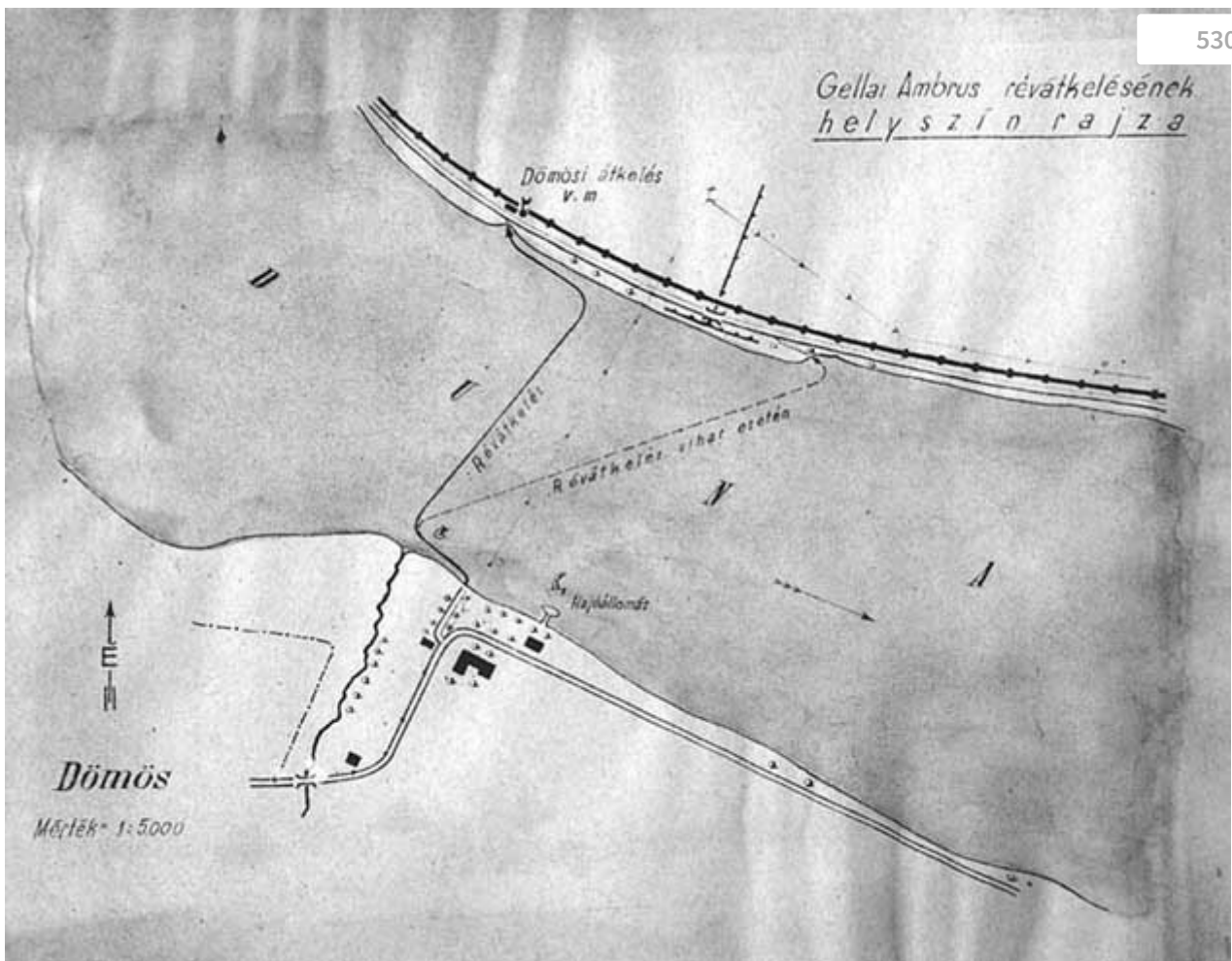

Ferenc József kedvenc hobbija a vadászat volt, de túrákra is indult...

Ő Felsége I. Ferencz József király szeptember utolsó napjait vadászat céljából *Visegrádon* töltötte. Ez alkalommal tetszését fejezte ki Visegrád község szépsége s tisztasága fölött s *Mattyók Bencze* főszolgabíróát az utaknak kitűnő karban való tartásáért megdicsérte. Ő Felsége nagy előszeretettel tartózkodik Visegrádon, melynek bájos vidéke nagyon megnyerte tetszését. A vadászat után Ő Felsége egy nagyobb kirándulást is tett és pedig a környék legszebb pontjára, a 641 m. magas *Prédikálószerkre*, mely Visegrád és Dömös közt közvetlenül a Duna partján emelkedik. Ezen hegy csúcsáról oly gyönyörű kilátás nyílik, mely a Dobogókővel méltán versenyez, sőt azt némi tekintetben talán fölül is mulja.

Ő felségének Visegrádon való időzését *emléktábla* fogja megörökíteni.

(Turistaság, 1889)

A Dömösi átkelés vonatmegálló csak az 1900-as évek elején létesült, előtte Nagymarosról kocsival érkeztek a révhez a vendégek

Az első túraleírás 1893-ban született:

DŐRI GYULA: A PRÉDIKÁLÓSZÉKEKEN ÉS A DOBOGÓN ÁT A KÉTÁGÚ HEGYRE

A Prédikálószekeken és a Dobogón át a Kétágú hegyre.

Irta: Dőri Gyula.

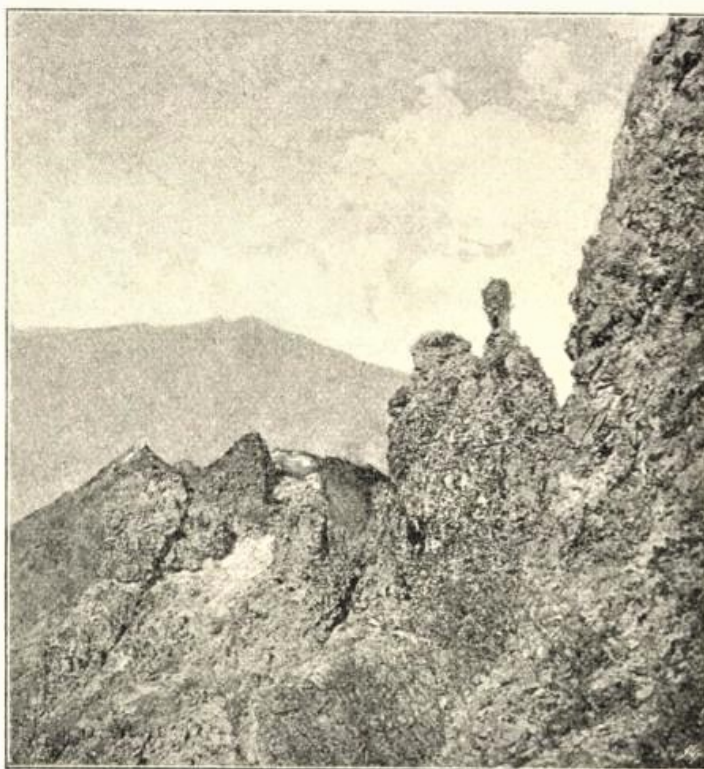
Midőn ez év márczius 25-én hárman, ú. m. dr. Fialowsky Lajos, Petrik Lajos tanárok és ezen sorok írója e kirándulásra indultunk, a kedvtelésen kívül két főczél vezérelt bennünket: először is, hogy a jövő heti nagy húsvéti kirándulást előkészítsük, másodsor, hogy az idénre tervbe vett útjelzések foganatosítása iránt intézkedjünk. Ezen kívül még Petrik tagtárs a tél folyamán rendezendő fölolvadásokra anyagot gyűjteni és főleg fotografiai felvételeket eszközölni óhajtott.

Rövid utazás után Nagy-Marosra érkeztünk, honnan fél órát gyalogolva a 142. számú őrház-nállevődömösirévet értük el. A révész felismerve bennünk a turistákat, nem sokáig várakoztatott, sőt a fényképező készülék és egyéb teher hordására is vállalkozott. Tehát rögtön útnak indulhattunk.

Először is az Üstökhegynek tartottunk, melynek gerinczén jó félóra mulva megtaláltuk a Sulyoknak*) nevezett magánosan álló

sziklát; további félórai kapaszkodás után pedig már a Keserüs hátára léptünk. Még vagy 20 percz — és egy nekünk fordított szószékalakú szikla — a Prédikálószeke (641 m.) előtt állottunk.

Hogy irjam le a képet, mely e helyt a turista elé tárul? Hogy azon benyomást, melyet, ez alkalommal első ízben itt volt, társaimra gyakorolt.

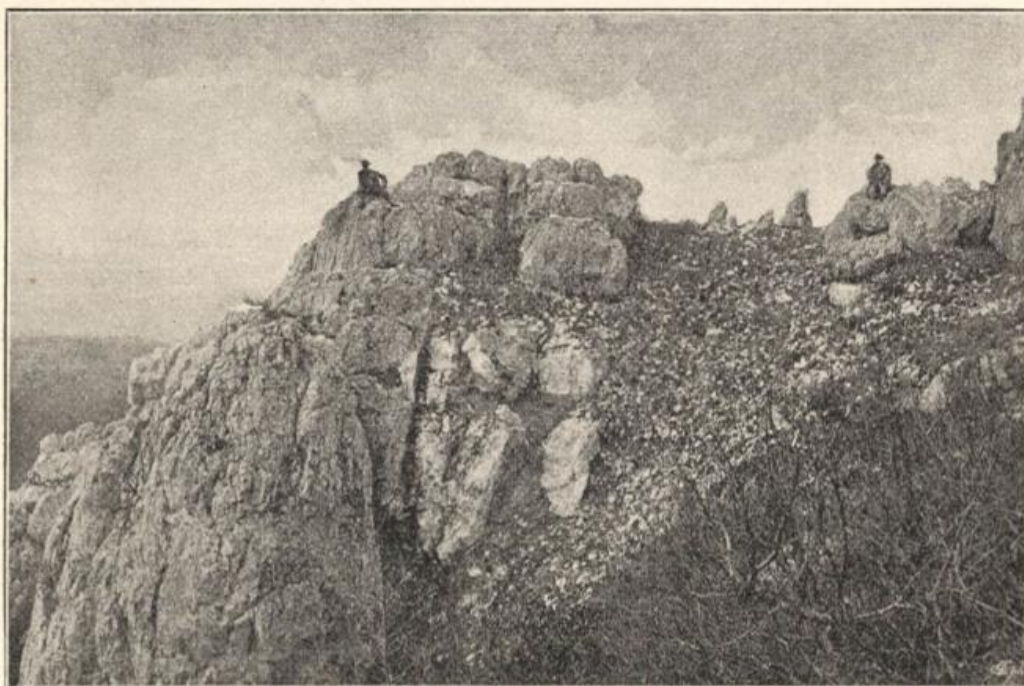
A Felkiáltójel a Keserüs oldalában.

(Petrik Lajos fényképe után.)

*) Képét lásd „T. L.” II. évf. 3. sz.

DŐRI GYULA

A Dömösi szoros felett állunk, szembe a meredek Szent-Mihály-hegygyel. A Duna, mely Párkánytól Szobig keletnek folyik, ott egyszerre délnek fordul. Dömösnél a hatalmas folyam rendes szélességének felére szorul össze és kiérve a szorosból, hirtelen északnak tart, hogy Nagy-Marosnál ismét keletnek kanyarodjon. Számos helység, völgy és hegy fekszik előttünk. Különösen kitűnnek a tulsó oldalon jó ismerőseink: a karcsú Nagy-Galla, a három Sóshegy, a Nagy-Inócz, Nagy-Hideghegy, Csoványos és távolban a Selmece felett emelkedő 1011 m. magas Szittnya; jobbra tőlünk a visegrádi hegyek húzódnak: az Öregpáphegy, Úrasztala, Kapuczinushegy és végre a Dunát előfokszerűen uralva, a visegrádi várhegy az ősz fellegvár romjaival.

A Nagy-Szirt csúcsa. (Petrik Lajos fényképe után.)

És e remek pont, melyhez hasonlót hiába keresnénk a Duna mentén a Feketeerdőtől a Feketetengerig, fővárosunkból néhány óra alatt kényelmesen elérhető; és mégis elenyészően csekély azok száma, kik ismerik.

Hosszabb időzés után a Keserűs másik érdekes része felé törekedtünk. Dömösi emberünk látva, hogy merre akarunk tartani, vonakodott bennünket követni, minden ékesszólását igyekeztél felhasználni hogy a „csúnya kősziklaktól“ visszariasszon. De hiába, bele kellett törődnie — mi éppen azokat kerestük.

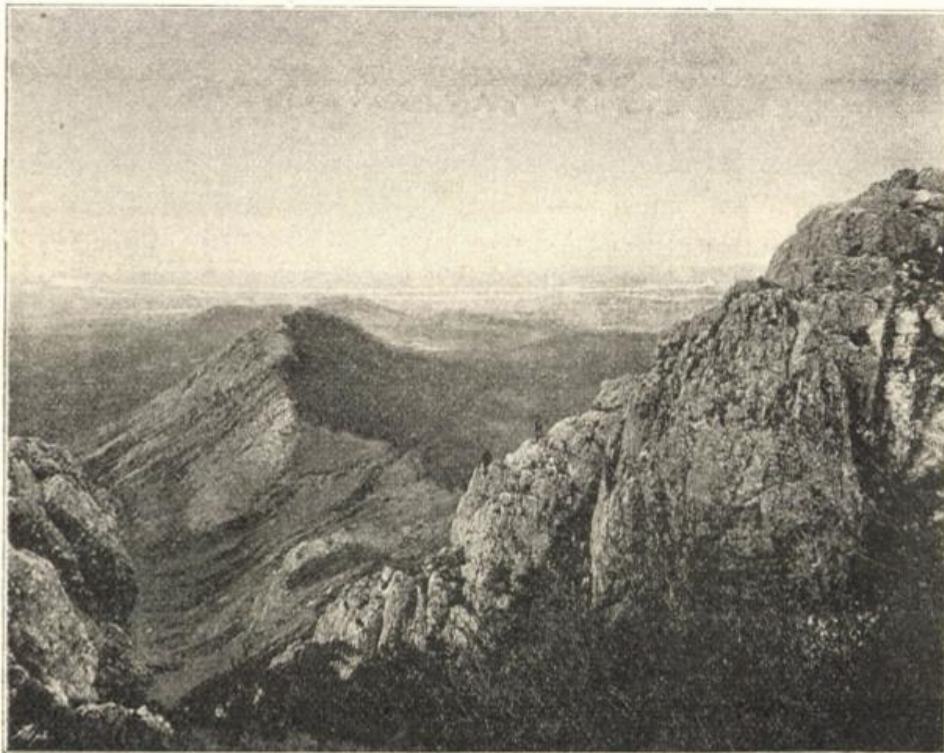
A PRÉDIKÁLÓSZÉKEN ÉS A DOBOGÓN ÁT A KÉTÁGÚ HEGYRE

A Prédikálószekektől délnyugatra, körülbelül negyedóránnyira, mély völgyet bezárva, két egymással hegyes szöget képező, szédítően meredek sziklafalú gerincez húzódik le a dömösi Malompatak völgyébe, koronázva óriási, legbizarrabb alakú sziklakkal.*) A legérdekesebbek: a Remete és Apácza, Árpádrónja és a Felkiáltójel. Utóbbi egy hatalmas, hegyes élén álló ékalakú szikla — képünk jobb oldalán tisztán kivehető.

Széttekintve, dél felé a Dobogót és Hegedűsbérczet, nyugatra a

Fehér-Szirt.

Esztergomi bazilika.

A Fehér-Szirt a Nagy-Szirtről tekintve. (Petrik Lajos fényképe után.)

Körtvélyesi puszta felett emelkedő Czakóhegyet látjuk, míg északra a Dunát pillantjuk meg. Néma esend uralg e vadregényes tájon, melyen madáron kívül nem látni élő lényt.

Petrik elvégezvén felvételeit, a sziklagerinczen a Malompatak völgyébe ereszkedtünk. Csak lassan és nagy elővigyázattal haladhattunk lefelé, mert bizony a „csúnya“ trachytsziklák lábainknak nem igen nyújtottak megbízható támpontokat. A völgybe érve még egyszer vissza-

*) Ezeket a dömösiék „vadonatálló sziklák“-nak nevezik.

Az 1900-as évek elején már annyian érkeztek, hogy megállóhelyet létesítettek a révnél:

Kezdetől fogva nagy súlyt helyezett az Osztály arra, hogy a közlekedési viszonyokban a turistaforgalom szempontjából fennálló hiányokon lehetőleg javítson. E célból a közlekedési vállalatokhoz, különösen a m. k. államvasutak igazgatóságához és illetve a kereskedelemügyi minisztériumhoz ismételve fordult előterjesztésekkel és javaslatokkal. 1903 végén azzal a kérelemmel fordult hozzá, hogy a Dobogókőre irányuló forgalom emelése érdekében a Dömös-átkelés megállóhelyen néhány személyvonatot a téli időszakban ünnep- és vasárnapokon állíttasson meg. Kérelmünk oly alaposan volt megokolva, hogy a kereskedelemügyi miniszter két vonatnak naponként való feltételes megállítást rendelte el. Egy másik vívmányt ért el az Osztály 1906-ban; ekkor ugyanis a Budapesti Osztály a kereskedelemügyi miniszterhez felterjesztést intézett oly célból, hogy a reggel 6 órakor Párkányánára felé induló vonat a téli évszakban vasár- és ünnepnapokon is indíttassék és megállíttassék; kérvényünk oly alaposan volt megokolva, hogy a miniszter 64.895. sz. a. rendeletével e vonatnak naponként való indítását és Dömösön való feltételes megállítást rendelte el,¹ a miből a téli turistáskodásnak óriási fellendülése állott elő, egyúttal a Dobogókő téli látogatottsága is addig ismeretlen arányokat ért el. Ugyancsak egyesületünk kérelmére engedélyezte a kereskedelemügyi miniszter a Budapest—Esztergom—Almásfüzitői h. é. vasút vonalán kedvezményes árú jegyfüzetek kiadását, a mivel a turistakirándulások ismét lényegesen megkönnyítették. Később a Vác—Ipolysági vasút vonalaira is sikerült a turistaforgalom érdekeinek megfelelő menetrendi változásokat kieszközölni.

(Dr. Thirring Gusztáv: A Magyar Turista Egyesület 25 éves múltja, 1914)

Budapesti turisták a dömösi átkelésnél (Balogh Rudolf, 1913)

Időközben a Prédikálószerke környéke is turistáktól elzárt területté vált:

Mindazonáltal nagyonis érthető és egyáltalán nem csodálható az, hogy a szenvedélyes vadász nagybirtokosok elzáratták területeiket a turistaforgalom elől. Ratibor herceg óriási területeken

zárta el a túristaforgalmat a Pilisben, úgy hogy annak legnevezetesebb, gyönyörű kilátást nyújtó pontját, a Dobogókőt, ma a turisták — a Magyar Turista Egyesület tagjait kivéve, — csak *egyetlenegy* úton kereshetik föl. Teljesen elzárt a Prédikálószerke és a Pilis sok más nevezetes völgye és orma, pl. a Vörös kőszikla teteje, vagy az Öregbükktető. Ez azonban helyes és nagyon érthető! A Pilishegység ugyanis a főváros közvetlen közelében lévén, vasárnaponként az álturisták egész raja lepi el és ezek, ahelyett, hogy iparkodnának őrködni az örök természet

nyugodalmos érintetlensége, háborítatlan csendje fölött : teleszórják papírszeméttel az erdő útjait és a hegyek ormait, nagy lármával mulatoznak az erdőben a magukrakta hatalmas tüzek körül, este pedig ordítózva, nagyon gyakran *kürtölve*, messzehangzó vad pesti kuplékat danolászva ijesztgetik és messze elzavarják az erdő vadjait. Természetes, hogy Ratibor herceg, de meg a közalapítvány erdőinek igazgatósága sem fogja tűrni a vad *ilyen* zavarását.

(Nimród, 1914)

Rám-szakadék (Fortepan/Schermann Ákos)

Nincs engedély!

Felkerestem a Nagy Vadászt, aki a Pilismaróti Vallásalapítvány erdőit évtizedek óta bérlé és két lakat alatt elzárva tartja a turisták elől. Elővettem a legnyájasabb mosolyomat és a legmeszszebbmenő udvariassággal felkértem őt, sziveskedjék megengedni, hogy vasárnap kis turistatársasággal, amely tiszteletnek örvend az egész magyar turistatársadalomban, megnézhessem a csodás Rám-szakadékot. A válasz ugyanaz volt, amit már évtized óta hallunk tőle: «Vasárnap ott vadászat lesz.» Nem baj, mondtam erre, engedje meg, hogy a Vadállóköveken keresztül felmászhasunk a Prédikálósziékre. «Vasárnap ott is vadászat lesz», mondta erre ő a megszokott sablonnal.

Emlékezetébe idéztem azután ő Vadászságának, hogy másfél évvel ezelőtt egyszer adott nekem engedélyt, amikor nem éltünk vissza a nagy kegyvel és jól viselkedtünk. Ő erre is tudott választ, a fejemhez vágta, hogy néhány hónappal ezelőtt a vadásza meglátott, amint a Szőkeforrásvölgyön «átlopódtam». Erre azután már nem tudtam válaszolni, mert egy szép tavaszi vasárnap, amikor először indult a hajó. Sikárosról Dömösre akartam lemenni, hogy kellemes hajóutal fejezzem be a turámat és akkor lényeg kerestülmentem a Szőkeforrásvölgyön, amely különben a térképen közlekedési kocsitnak van jelezve.

Ez tehát a sorsunk, magyar turistáknak. Elvették a nagy hegyeinket, ami pedig megmaradt, az nekünk «tilos» és ott csak az járhat, aki fizetni tud érte az államnak és a vallásalapítványnak. A magyar adófizető polgárnak nincs joga ahhoz, hogy az állam erdejében jó levegőt szivjon. Pedig ha beengednék a turistát a Rám-szakadékba, a lilinuti vízesésekről eszébe jutna a tarpataki, a Vadállókőnek szikláiról megannyi ezer méteren felüli hegycsucs és a Prédikálóról legalább elláthatna messze észak felé!

(Ujság, 1929)

Píliszentlászló, háttérben a Prédikálószték csoportja.

Reichart Géza reiv.

Végül az erdők rendeletek általi felszabadítását 1932-ben kezdték meg, amikor újra a turisták birodalmává vált...

(Fortepan, 1956)

1958-ban, az iparosítás korszakában már a hidraulikus energiátárolók egyik lehetséges helyszínékként jelenik meg a Prédikálószték:

Ahhoz, hogy eldönthessük, milyen mértékben tudunk élni a tározás lehetőségével viszonyok figyelembevételével, általában szembe kell néznünk azzal a ténnyel, hogy nagyságrendben építhetünk ki hazai viszonylatban gazdaságosan hidraulikus energiatárolókat. Tudjuk, hogy a hidraulikus energiatároló építése akkor kedvező, ha az esés nagy, a nyomócső rövid és ha a mű az energia fő fogyasztási pontjaihoz közel esik. Magyarországon az eddig végzett kutatások alapján 9 olyan helyről tudunk, ahol hidraulikus energiatárolót gazdaságosan fel tudunk építeni. E 9 hely közül azt a 6 helyet választottuk ki, amely a legkedvezőbb lehetőséget nyújtja a kiépítésre. Ez a 6 hely a következő : Szentmihályhegy, Prédikáló-szék, Nagyvillám, Hármashatárhegy, Badacsony, Bükk-hegység. Ezen a 6 helyen építendő energiatárolók segítségével 1 milliárd kWó-t tudnánk átvenni évente.

(Vízügyi Közlöny, 1958)

A Szent Mihály-hegy tetejére tervezett víztárolóról itt írtunk:

https://dunakanyarkult.blog.hu/2020/07/19/vizieromu_i

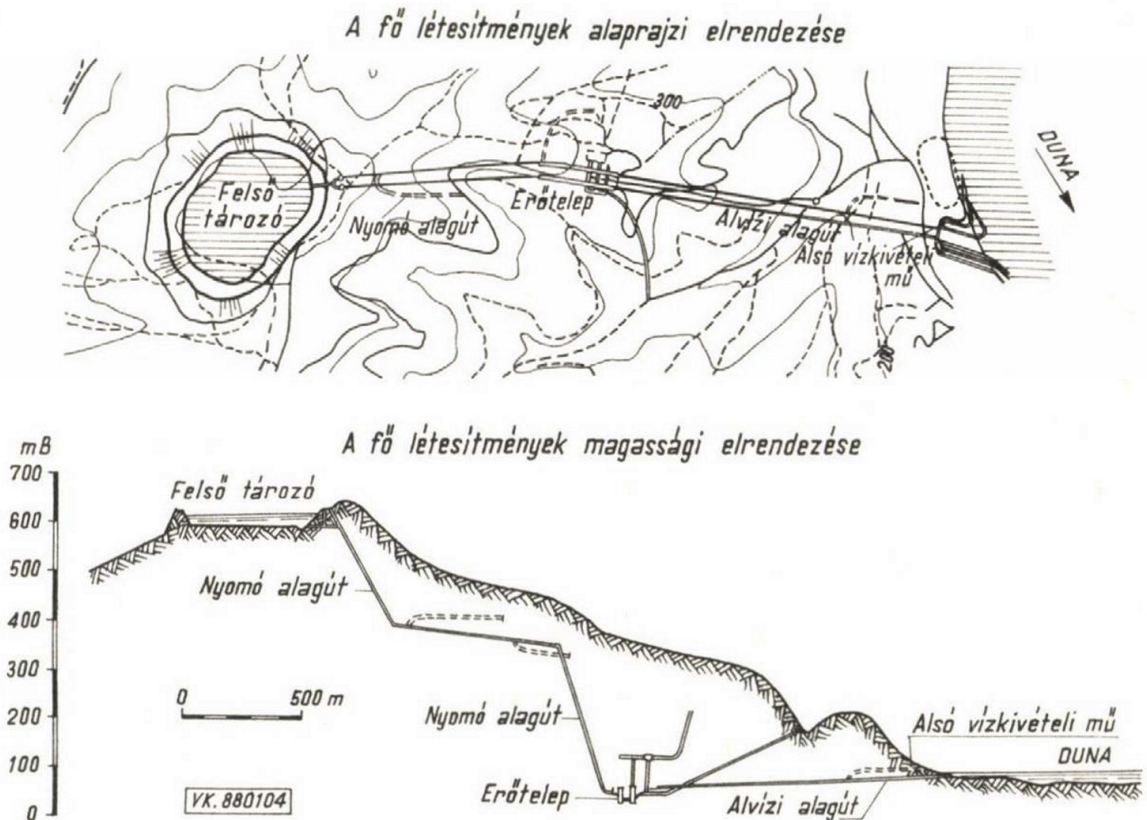
30 év múlva pedig majdnem megvalósításra is került a prédikálószerkezi energiatároló:

A magyarországi szivattyús energiatároló telepítésével kapcsolatban összefoglalóan megállapítható, hogy a műszaki, a gazdasági, valamint a környezet és természetvédelmi szempontok együttes figyelembevétele alapján a Duna és a Keserű-hegy között létesíthető, ismert nevén a prédikálószerkezi szivattyús energiatároló megvalósítása a legkedvezőbb.

Szeredi István: A prédikálószerkezi szivattyús energiatároló szerepe az energiarendszerben (Vízügyi Közlemények, 1988)

A prédikálósztéki szivattyús energiátároló szerepe az energiarendszerben

35

1. ábra. Fő létesítmények elrendezése

Рис. 1. Схема размещения основных блоков

Fig. 1. Layout of the main establishments

Bild 1. Anordnung der Hauptanlagen

A nagyközönség először 1980-ben találkozhatott az elképzeléssel, Hazslinszky Tamás mérnök büszkén mutatta be a terveket a Másfélmillió lépés Magyarországon című filmsorozatban. A mérnök kezében tartott szaklap cikkéből ma is kisilabizálható, hogy a csúcstól délre két, egyenként 1,4 millió köbméteres tározót akartak építeni, úgy, hogy a hegyhátat vízszintesen levágják, és az így kialakult sík területet körgáttal zárják körül. A mesterséges tavak 20 méter mélységűek lettek volna.

A Duna vizét éjfélről kezdve két szivattyú nyomta volna fel a medencékbe, két 3,6 méter átmérőjű csövön, 4 és fél órán keresztül, a dugót pedig délután három óra körül húzták volna ki, hogy az összesen 2,8 millió köbméter víz órákon keresztül csak zubogjon vissza a Dunába, meghajtva egy 600 megawattos erőmű turbináit. Ez azt jelenti, hogy körülbelül két hét alatt a Velencei-tónak megfelelő vízmennyiséget mozgattak volna fel-le a Prédikálósztéken keresztül. Ráadásul egy második ütemben megduplázták volna a víztározókat és az erőmű teljesítményét is.

Bár Hazslinszky Tamás hangsúlyozza, hogy az erőmű és a csőalagutak a föld alatt lettek volna, csupán a tározóknak maradt volna nyílt vízfelületük, valamint gondosan mérlegeltek minden környezetvédelmi kockázatot, ezt sokan nem hitték el. Az építkezés szerencsére nem kezdődött el, és a rendszerváltás le is söpörte egy darabig az asztalról a terveket.

<https://index.hu/tudomany> Gigantikus kád épült volna az ország legszebb kilátóhelyére

Szerencsére akkor nem károsították meg a környezetünk - védjük meg értékeinket a továbbiakban is!

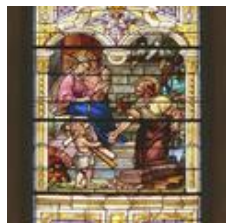
Pilismarótiak kezdeményezték a Dunakanyar tájegység védett természeti területté való nyilvánítását, mi is csatlakoztunk hozzájuk aláírásunkkal!

Címkék: [Nagymaros](#)

Tetszik 0

[Szólj hozzá!](#)

Ajánlott bejegyzések:

[A szakrális fények üvegablakai a Dunakanyarban](#)

[Vermekben tárolt dunai jég és egyéb hűtési módok](#)

[Nagybányai festők a Dunakanyarban](#)

[...és 1850-ben megérkezett a vasút a Dunakanyarba](#)

[Híres nagymarosi kertvendéglők és vendégeik](#)

A bejegyzés trackback címe:

<https://dunakanyarkult.blog.hu/api/trackback/id/16592008>

Kommentek:

A hozzászólások a [vonatkozó jogszabályok](#) értelmében felhasználói tartalomnak minősülnek, értük a [szolgáltatás technikai](#) üzemeltetője semmilyen felelősséget nem vállal, azokat nem ellenőrzi. Kifogás esetén forduljon a blog szerkesztőjéhez. Részletek a [Felhasználási feltételekben](#) és az [adatvédelmi tájékoztatóban](#).

Nincsenek hozzászólások.

Új bejegyzések

[Sváb disznóvágás Nagymaroson](#)

[A szakrális fények üveglakai a Dunakanyarban](#)

[A pilismaróti vízi üdülőközpont terve](#)

[A pilismaróti Heckenast-villa, mint szellemi központ](#)

[Dunakanyari focibajnokság Nagymarosi Mihállyal](#)

[A dobogókői meteorológiai állomás](#)
[Vilcsék Gyula, Kismaros tudatformáló tanítója](#)
[A Szőnyi Képzőművészeti Szabadiskola Zebegényben](#)
[Fegyházláz Márianosztrán](#)
[Szob, a tótok lakta határváros híres vállalkozókkal](#)

Címkék

[Esztergom](#) (12)
[Kismaros](#) (20)
[Kisoroszi](#) (1)
[Kultúrtörténet](#) (10)
[Nagymaros](#) (55)
[Szentendre](#) (4)
[Szob](#) (12)
[Verőce](#) (63)
[Visegrád](#) (21)
[Zebegény](#) (47)

Keresés

Dunakanyarkult

SÜTI BEÁLLÍTÁSOK MÓDOSÍTÁSA